

## Harmonizowanie melodii

Każda melodia systemu tonalnego dur-moll rozwija się po dźwiękach gamy majorowej lub minoro-  
wej. Poszczególne stopnie gamy należą do następujących funkcji harmonicznycy:

### Przykład 16.

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eight quarter notes: G<sub>2</sub>, B<sub>1</sub>, A<sub>1</sub>, G<sub>1</sub>, F<sub>1</sub>, E<sub>1</sub>, D<sub>1</sub>, and C<sub>1</sub>. Below the staff, the harmonic functions for each note are indicated:

- G<sub>2</sub>: <sup>(o)</sup>T
- B<sub>1</sub>: 5 D
- A<sub>1</sub>: <sup>(o)</sup>3 T
- G<sub>1</sub>: <sup>(o)</sup>1 S
- F<sub>1</sub>: 1 D
- E<sub>1</sub>: <sup>(o)</sup>3 S
- D<sub>1</sub>: 3 D
- C<sub>1</sub>: <sup>(o)</sup>1 T

Below these, the functions for the notes an octave lower are also shown:

- G<sub>1</sub>: <sup>(o)</sup>5 S
- F<sub>1</sub>: <sup>(o)</sup>1 T
- E<sub>1</sub>: <sup>(o)</sup>5 S

Wątpliwości mogą nasuwać jedynie stopnie I i V należące do dwóch funkcji. Podane poniżej reguły jasno precyzują sposób stosowania funkcji na tych właśnie stopniach.

Bowiem:

- 1) **Pierwszym i ostatnim** akordem danej melodii jest **Tonika**.
- 2) **Dominanta łączy się** (na razie) **tylko z Toniką**, przy czym dźwięk prowadzący rozwiązujemy na prymę Toniki.
- 3) **Jeżeli w melodii dźwięk na pierwszym lub piątym stopniu jest powtórzony** (lub zatrzymany jako większa wartość rytmiczna) **zmieniamy funkcję**.
- 4) **Jeżeli melodia skacze** (o tercję, kwartę, kwintę, sekstę lub oktawę) **z jednego dźwięku akordowe-  
go na drugi należący do tego samego akordu, powtarzamy tę samą funkcję ze zmianą pozycji**.

Należy zwrócić uwagę, aby przy większym skoku w melodii zmienić układ akordu tak, by pozostałe głosy nie wykonywały zbyt dużych skoków, np.:

### Przykład 17.

The image shows two musical staves in 3/4 time. The first staff, labeled "dobrze", shows a melody in the right hand and a bass line in the left hand. The second staff, labeled "gorzej", shows the same melody but with a different bass line arrangement.

Below the staves, the harmonic functions for each measure are indicated:

- Measure 1: 1 T
- Measure 2: 5 ..
- Measure 3: 1 ..
- Measure 4: 3 D
- Measure 5: 5 ..
- Measure 6: 1 T
- Measure 7: 5 ..
- Measure 8: 1 ..
- Measure 9: 3 D
- Measure 10: 5 ..

Przystępując do harmonizowania melodii należy:

- 1) Przepisać melodię (ogonkami do góry) i **określić funkcje**;
- 2) Określić układ pierwszego akordu (niekiedy jest on podany: rozl.=rozległy, sk.=skupiony). Dźwięki leżące poniżej g<sup>1</sup> najlepiej harmonizować układem skupionym, a dźwięki powyżej d<sup>2</sup> – układem rozległym; dźwięki znajdujące się pomiędzy wyżej wymienionymi harmonizujemy układem skupionym lub rozległym;
- 3) Podpisać cyfrowe oznaczenia składników akordu: 1=pryma, 3=tercja, 5=kwinta, 3>=tercja mała;
- 4) Łączyć akordy według podanych zasad;
- 5) Zaznaczyć kadencje;
- 6) Wykonane zadanie zagrać kilkakrotnie na fortepianie.